

İSLAM İŞBİRLİĞİ GENÇLİK FORUMU KONUŞMALARI

NUMAN KURTULMUŞ

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANI

7 MART 2024 - FİLDİŞİ SAHİLİ

5 NİSAN 2025 - ÖZBEKİSTAN

29 NİSAN 2025 - KIRGIZİSTAN

EGEMENLİK KAYITSIZ ŞARTSIZ MİLLETİNDİR

KRİZ ZAMANLARINDA GENÇLİK ÇALIŞMALARININ ROLÜ

Prof. Dr.

NUMAN KURTULMUŞ

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANI

7 MART 2024

ABİDJAN / FİLDİŞİ SAHİLİ

Burada bugün sizlerle birlikte olmaktan fevkalade büyük bir memnuniyet duyuyorum. Çok sayıda resmî görüşmeler yaptık, **İslam İşbirliği Teşkilatının resmî toplantısına** katıldık. Fildişi Sahili'ndeki üçüncü günümüz ama bu toplantılar olmasaydı bile sizinle beraber olmak için **Abidjan Üniversitesi'ndeki** bu toplantıya katılmak için koşar gelirdim.

Çok teşekkür ediyorum, ev sahipliğiniz için sizlere minnettarım. Bu toplantı için Abidjan Üniversitesi Müslüman Öğrenciler Birliğine, Batı Afrika Müslüman Öğrenciler Topluluğuna ve buranın şemsiye kuruluğu olan, çok değerli çalışmalarını yakinen bildiğim, takip ettiğim ICYF'ye, Sayın Genel Başkanı Taha Ayhan kardeşimize çok teşekkür ediyorum.

Bu sıcak salonda fevkalade güzel, sıcak karşılamanız için de şunu söyleyebilirim ki her birinizin gözlerinde Fildişi Sahili'nin, Afrika Kıtası'nın, İslam ümmetinin ve insanlığın geleceğini görüyorum. Sizin bu enerjiniz-

den, sizin bu gençliğinizden ve gerçekten inançlı duruşunuzdan ben de şahsım adına çok istifade ettiğimi, aslında hiçbir şey konuşmadan geri dönsen bile sadece sizleri görmekle büyük kazanımlar elde ettiğimi samimiyetle ifade etmek isterim.

Üç noktada hayal gücüne sahip olmanız gerektiğini, hedefleriniz olması gerektiğini, varmak istediğiniz bir amacınızın olması gerektiğini ifade etmek isterim. Dünya çok sancılı bir dönemden geçiyor, büyük savaşların, büyük çatışmaların, insanlık dramlarının, iklim felaketlerinin, açlığın, susuzluğun, yoksulluğun yaşandığı fevkalade zor bir dönemden geçiyoruz. Bu çerçevede, maalesef, dünyanın bu gidişatı içerisinde İslam ülkelerinin durumuna baktığınızda hiç de iç açıcı değildir ve dünyanın her yerinde en büyük zorlukları yaşayan bölgeler maalesef Müslümanların yaşadığı bölgelerdir. Müslüman milletler, Müslüman topluluklar ellerindeki imkân ve fırsatların aksine büyük yoksulluklar, yokluklar ve çaresizlikler içerisindedir. Ancak şunu da altını çizerek ifade etmek isterim ki kriz dönemleri, aslında söyleyecek sözü olanlar için büyük bir fırsattır.

Bu çerçevede, dünyada bugün yaşanan krizlerin, kaosların hemen tamamına yakını **modern Batı düşüncesinin ve Batı'nın son iki asırdır dünyadaki hâkimiyetinin** sonucudur. Bunun için şunu çok rahat söyleyebiliriz ki artık insanlığın hayrına olan sözü söyleme sırası **Müslüman dünyasına ve mazlum milletlere** gelmiştir. Bunun için, bugüne has şu ifadeyi, şu

mottoyu sizlerle paylaşmak isterim: **Bizim vazifemiz geçmişin ihyası, geleceğin inşasıdır.** Çünkü tarih boyunca Müslüman milletler gereğini yerine getirdiklerinde ve bilimde, sanatta, kültürde, edebiyatta, teknolojiye ileriye gittiklerinde ne büyük medeniyetler kurabileceklerini insanlığa göstermişlerdir. Semerkant, Buhara, İsfahan bunun şahididir, Bağdat, İskenderiye, İstanbul bunun şahididir, Kurtuba bunun şahididir. Velhasıl, tarihte Müslümanların sözünün güçlü olduğu dönemlerde hakkın, hakikatin ve adaletin hâkim olduğu dönemler insanların hepsinin gözünün önündedir.

Hepinizin hayalleri, hedefleri, ülküleri olacak çünkü Afrika'nın geleceği sizsiniz, İslam ümmetinin geleceği sizsiniz, insanlığın geleceği sizsiniz. Bunlardan birincisi: Önce, her biriniz kendi hayatınızla ilgili hedeflerinizi, geleceğinizi en güzel şekilde hayal ederek yola çıkacaksınız. İnanıyorum ki bu salondaki siz değerli arkadaşlarımızın içinden dünya çapında nice bilim insanları çıkacak; mimaride, sanatta, edebiyatta, teknolojiye en üst düzeyde nice insanlar çıkacak. Sosyal bilimlerde, sanatta, sporda dünya çapında insanlar çıkacak. Velhasıl, her birinizin kendi hayatınızla ilgili hayallerinizi kuvvetlendirmeniz, güçlendirmeniz ve bu istikamette yürümenizi sizlerden bekliyoruz. Her birinizi gelecekteki başarılarınız dolayısıyla şimdiden tebrik ediyorum.

İkinci hayal kurmamız gereken durum ise ülkemizi nerede görmek istiyoruz; Müslüman toplulukları,

Müslüman milletleri nerede görmek istiyoruz, bununla ilgili hayallerimizi kuracağız. Bu hayaller çerçevesinde adımlarımızı atarak yolumuza devam edeceğiz.

Öncelikle, **Afrika'nın Müslüman halkları** olarak, gençleri olarak en temel ödevlerinizden biri Afrika'da asırlar boyunca süren **emperyalizmin ve kolonyalizmin** izlerini, tortularını kaldırıp toplumumuzdan atmaktır. Kolonyalizm insanların sadece hayatlarını esir almadı, aynı zamanda zihinlerini ve gönüllerini de esir aldı.

Biz Türkiye olarak Afrika açılımımızda hep şunu söylüyoruz: Afrikalı dostlarımız yıllardır beyaz insanı görünce hep kaçmışlardır çünkü beyaz adama sırtını dönemezlerdi, beyaz adama sırtını döndüğünde kendisine nasıl zarar vereceğini eskilerden hikâye olarak dinlemişti. Şimdi, çok şükür, Afrika milletleri bağımsızlığına kavuştu. Şimdi emperyalizmin tortularından kurtulma zamanıdır.

“**Türkiye olarak bütün Afrikalı dostlarımıza diyoruz ki: Gelin, el ele verelim, hep birlikte ayağa kalkalım, “kazan kazan” prensibiyle milletlerimizi dünyanın saygın milletleri hâline getirelim.**”

Potansiyellerimizle bugün bulunmuş olduğumuz durum arasında uçurum vardır; 2 milyara yaklaşan nüfusuyla Müslüman dünyası ta Fas'tan Endonezya'ya kadar büyük bir nüfus kitlesini oluşturuyor hatta genç

bir nüfusu oluşturuyor ama ne yazık ki dünya nüfusunun yüzde 20'sini oluşturan Müslümanlar dünya üzerindeki toplam üretimin sadece 1/10'ini gerçekleştiriyorlar. Dünyanın en zengin petrol ve doğal gaz kaynaklarının büyük bir çoğunluğu Müslüman ülkelerdedir ama ne yazık ki Müslüman ülkelerin önemli bir kısmı da yoksulluğun içerisinde debelenmektedir.

Şu çarpıcı örneği vermek isterim: Dünyadaki millî gelir ortalaması 13 bin dolar seviyesindedir, ne yazık ki, Müslüman ülkeler bu kadar büyük bir servete sahip olmalarına rağmen bundan yeterince istifade edilemediği için İslam İşbirliği Teşkilatı ülkelerinin millî gelirinin ortalaması 4.500 dolardır. Dünyanın en yoksul 10 ülkesinden 6'sı Müslüman ülkedir; aşırı yoksul ülkelerin tamamına yakını Sahra Altı bölgesindedir ve bu halkların da tamamına yakını Müslüman halklardır. Müslüman ülkelerin önemli bir kısmının bereketli tarım toprakları olmasına rağmen dünyanın en büyük 5 tarım ülkesinin içinde bir tane bile Müslüman ülke yoktur.

Ayrıca, teknoloji alanındaki durumumuz da iç açıcı durumda değildir, örneğin teknolojik ürünler üretiminde Müslüman ülkeler dünyadaki üretimin sadece yüzde 1,8'ini gerçekleştirmektedir.

Son olarak şunu da hatırlatmak isterim: **Dünyanın en büyük, en önemli 100 üniversitesinin içerisinde Müslüman ülkelerden bir tane üniversite dahi bulunmamaktadır.**

Biz bu durumu hak etmiyoruz; bunun için gayret edeceksiniz, çalışacaksınız, çabalayacaksınız ve inşallah, başaracaksınız. **Gelecek sizin, gelecek İslam dünyasının olacaktır.**

İkinci hayaliniz, **ülkenizin, Afrika'nın ve İslam dünyasının** çok daha iyi noktaya götürülmesi ve dünya da hak ettiği yeri kazanması hedefidir...

Üçüncü hayalimiz ise **yeryüzünde hakkaniyete, adalete dayalı bir dünya sisteminin kurulmasıdır.** Dünyada yeni bir sistemin gerekli olduğunu anlatmak için uzun uzun konuşmaya gerek yoktur, sadece başımızı çevirip Gazze'de beş aydır devam eden katliamlara, soykırımlara baktığımız zaman acilen, yeni ve adil bir dünya sisteminin kurulması gerektiğini anlamış olacağız.

Gazze'de, bildiğiniz gibi, beş aya yakın bir süredir 30 bini aşkın insan şehit edilmiştir, bunların yüzde 75'i kadınlar ve çocuklardır ama dünyanın kılı kıpırdamıyor. İsrail'in arkasındaki güçler İsrail'e büyük destek verdikleri için, onlar da "Ne yaparsak yanımıza kâr kalır." zannediyorlar. Ancak değerli kardeşlerim, sevgili gençler; şunu da söylemek gerekir ki **Netanyahu ve ekibinin zamanı dolmuş, dünyanın sabrı taşmıştır.**

Bu anlamda Güney Afrika Cumhuriyeti'nin Lahey'deki Uluslararası Adalet Divanına başvurusuyla birlikte insanlık vicdanında yeni bir dönem başlamıştır. **İnşallah hak yerini bulacak ve Netanyahu ve çetesi Ulus-**

lararası Ceza Mahkemesine de çıkarılarak gerekli cezayı alacaktır.

Bizim yıllardır bütün uluslararası platformlarda söylediğimiz, Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın her uluslararası platformda dile getirdiği “Dünya 5'ten büyüktür.” gerçeği tam da bunun için dile getirilmektedir, yani bu dünya böyle devam etmez; Birleşmiş Milletler değişecek, dünyanın bütün uluslararası kurumları hakkaniyet ve adalet temelinde yeniden yapılandırılacaktır.

Bunu göreceksiniz, bunu gerçekleştirecek olan sizlersiniz. Bu sonucu almak için de canla başla çalışmaya devam edeceksiniz. Bunu size moral vermek için söylemiyorum, bunun gerçek olduğunu bilerek söylüyorum. İnşallah biz de görürüz ama biz görmesek bile siz mutlaka göreceksiniz. Çünkü icabını yerine getirir, gayretle mücadelelerimizi sürdürürsek, hayallerimizi, hedeflerimizi gayet güzel bir şekilde gerçekleştirmek için şimdiden, genç yaşlarımızda çalışmaya başlarsak, istikbal bizimdir çünkü biz bir prensibe inanıyoruz.

De ki: “Hak geldi batıl yıkılıp gitti! Zaten batıl yıkılmaya mahkûmdur.”

Hakkın bu anlamda hâkim olması, adaletin, iyiliğin, insanlığın ve insafın bütün dünyada hâkim olması için mücadele edeceğiz. Sizin buradaki mevcudiyetiniz gerçekten böylesine güzel ve güçlü bir gelecek için bizi ümitlendiriyor. Kendiniz için hayal kuracaksınız.

nız, ülkeniz için, Afrika için, İslam dünyası için hayal kuracaksınız ve bütün insanlık için hayal kuracaksınız; doğru, güzel ve adil bir gelecek için...

Bazıları hayalden bahsedince sizi hayalperest olmakla suçlayabilir ancak şunu biliyoruz ki güçlü bir Afrika, güçlü bir Fildişi Sahili, güçlü bir İslam dünyası ve insanlığın, hakkın, adaletin hâkim olduğu bir insanlığı görmek ümidiyle hepinize selam ve sevgilerimi sunuyorum.

Bu organizasyon dolayısıyla tebrik ediyorum, teşekkür ediyorum, Allah'a emanet ediyorum.

**TÜRK DÜNYASININ YÜKSELEN YILDIZI
GENÇLER VE GENÇLERİN GELECEĞİ**

Prof. Dr.
NUMAN KURTULMUŞ
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANI

5 NİSAN 2025
HİVE / ÖZBEKİSTAN

OF TURKIC WORLD COMMON FUTURE

Harezm medeniyetinin merkezi olan 3 bin yıllık büyük tarihi birikimi bugün de ayakta tutan Hive’de, sizlerle birlikte olmaktan, bu güzel sabahta sizlerle birlikte sohbet etme fırsatını bulmaktan dolayı büyük bir memnuniyet duyduğumu ifade etmek isterim.

Hepinize en içten, en kalbî selamlarımı ifade ediyorum.

Dün akşam ayağımızın tozuyla **İçhan Kale’yi** ziyaret etme imkânımız oldu. Aslında orada sadece taş kaldırımlar, taş yollar, kümbetler, medreseler, muhteşem minarelerden ibaret bir taş yapıyı, binaları ya da fiziki mekânları ziyaret etmedik, çünkü o sokaklar 3 bin yıllık bir birikimi bugün gelen ziyaretçilerine aktarıyordu.

İçhan Kale, buranın nasıl da canlı bir şekilde tarihi geleceğe taşıyan muhteşem bir kültür ve medeniyet başkenti olduğunu ve yine buranın ne kadar önemli bir merkez olduğunu her ziyaretçisine güzel bir şe-

kilde sunuyor, anlatıyor. Böyle güzel bir ülkenin, böylesine güzel bir şehrin sakinleri olmak dolayısıyla ne kadar şanslı ne kadar bahtiyar olduğunuzu sizlere ifade etmek isterim.

Bugün özellikle bu güzel toplantıyı sizlerle birlikte yapmak istedik. Toplantının ev sahipliğini üstlenen **İslam İşbirliği Teşkilatı Gençlik Forumuna** ve bu toplantının gerçekleşmesi için mükemmel bir ev sahipliği ortaya koyan **Özbekistan Cumhuriyeti Gençlik Politikası ve Spor Bakanlığı** yetkililerine teşekkür ediyorum.

Türk dünyasının yükselen yıldızı gençler ve gençliğin geleceği üzerinde konuşacağız. Tabii bunu bir de Özbekistan gibi bizim **büyük İslam medeniyetinin** tarihteki en önemli merkezlerinden birisi olan bir ülkede yapmak ayrıca önemli ve anlamlıdır.

Değerli kardeşlerim, sevgili gençler;
Öncelikle şunu ifade etmek isterim ki tarihin önemli dönüm noktalarından birisini yaşıyoruz. Özellikle son on yıllar içerisinde dünyada ortaya çıkan gelişmeler Türk dünyasını topyekûn yükselen bir yıldız olarak ortaya koymuştur.

“**Türk dünyası Orta Asya’dan Anadolu’ya, oradan Balkanlar’a, Balkanlar’dan Avrupa’ya kadar uzanan geniş bir coğrafyada dünyanın tam orta yerinde bütün fiziki, fikrî ve coğrafi fark-**

İliskilerin denge noktasında 300 milyona varan nüfusuyla dünyanın yükselen bir yıldızıdır. ”

Türk dünyası, doğu-batı, kuzey-güney arasındaki bütün gerilimlerden uzak **yeni bir barış aksını** oluşturabilecek önemli bir potansiyele sahiptir.

Hem insan gücü potansiyeli itibarıyla hem yer altı-yer üstü kaynakları itibarıyla hem de son derece dinamik hedefleriyle Türk dünyası bugün dünya siyasetinde, hele hele çok kutuplu, çok merkezli bir dünyanın oluşacağı günümüz şartları içerisinde yükselen yıldızlardan birisi olacaktır.

Hiç şüphesiz Türk dünyasını daha ileriye götürebilecek ve bu çerçevede de umutlarımızı artıracak olan da sizler gibi Türk dünyasının **bilgili, bilinçli ve öz-güveni yüksek** gençleridir.

Bu anlamda gençlerin ortaya koyacağı vizyon aslında sadece Türk dünyasının gelişmesi ve kalkınması için değil, dünyanın da daha barışçıl, daha insani bir yer olması için fevkalade önemli bir fırsatı önümüze koyuyor.

Sevgili gençler,
Önünüzde uzun yıllarınız var. İnşallah çok başarılı kariyerleriniz olacak. Dünyaya, önce ülkenize, milletinize ve Türk dünyasına ilişkin büyük hedefleriniz olacak. Bu çerçevede her birinize ayrı ayrı başarılar diliyorum. İnşallah her biriniz hangi sahada eğitim alıyorsanız o sahanın yıldızı olacak gençler ola-

caksınız ve ülkenizi, Türk dünyasını ve insanlığı ileriye taşıyacaksınız.

Sevgili gençler,

Bu çerçevede önünüzde açılmış olan bu yeni fırsatın tarihî bir fırsat olduğunu ve inşallah bunu gerçekleştirmek için el birliğiyle çalışmanın da hepimizin üzerine büyük bir vazife olduğunu ifade etmek isterim.

Bu çerçevede **Türkiye** ve **Özbekistan** başta Cumhurbaşkanlarımız Sayın **Şevket Mirziyoyev** ve Sayın **Recep Tayyip Erdoğan** olmak üzere; hükümetler ve devletler arası olarak tam manasıyla bir iş birliği içerisinde, halklar olarak kardeş, dost iki toplum ve ülke olarak, ileriye doğru umutla yol almaktayız.

Bu çerçevede, son yıllarda geliştirdiğimiz özellikle **Türk Devletleri Teşkilatı** ve onun parlamenter yanısıması olan **Türk Devletleri Parlamenter Asamblesi** bu anlamda **Türk dünyasının yükselen yıldızlarıdır.**

Aynı şekilde İslam İşbirliği Teşkilatı Gençlik Forumunun Türk dünyasının farklı yerlerinde gerçekleştirmiş olduğu faaliyetler de Türk dünyasının uyanması, yükselmesi ve gelişmesine vesile olacak önemli çalışmalardır.

Bütün bu çalışmaları daha güçlü bir şekilde sürdürmek kararlılığımızı ve özellikle Türkiye ve Özbekistan arasındaki bu fevkalade mükemmel ilişkileri bir kere daha teyit ettiğimizi buradan, bu kürsüden ifade etmek istiyorum.

Bu çerçevede, önümüzdeki dönemde bu imkânlarımızı geliştirebilmek için 4 önemli alanda iş birliğimizi artırmak bakımından büyük sorumluluk içerisinde olduğumuzu ifade etmek isterim.

Bunlardan birincisi, **“kimlik ve miras”** meselesidir.

Değerli kardeşlerim, sevgili gençler;

Bir milletin, bir ülkenin, bir toplumun en önemli değeri sahip olduğu **kültürel miras** ve bu miras üzerinde yükseltmiş olduğu **millî kimliğidir**.

Özellikle Sovyetler Birliği’nden sonra Türk devletlerinin kendi kimliklerini, millî kimliklerini kendi kültürel mirası üzerinde yükseltmeye başladıklarını ve başta Özbekistan olmak üzere hemen hemen bütün Türk devletlerinin bu kültürel mirasın üzerinde büyük bir atılımın içerisinde olduğunu görüyorum.

Bir millet sahip olduğu mirası unutursa geleceğe yürümesi mümkün değildir. Onun için Türkçede bizim çok güzel bir tabirimiz var; “kökü mazide olan ati”, yani mazisi bir ağacın derin kökleri gibidir o millet için ve geleceğe uzanan dalları da bu yüzden kuvvetlidir ama toprakta derin kökleri olmayan veya o köklerini unutmuş, o köklerinden uzaklaşmış, o köklerinden bihaber olan bir milletin zaten geleceği de olmayacaktır.

Onun için siz değerli gençlerden beklediğimiz kültürel mirasınıza ve millî kimliğinize sahip çıkmanızdır.

Kaldı ki Özbekistan’da konuşuyoruz, Türk dünyasının kalbi olan, büyük Türk ve İslam medeniyetlerinin en büyüklerinden, en önemlilerinden birisi olan **Mâverâünnehir medeniyetinin** öncüsü olan bir ülkeden bahsediyoruz. Hemen hemen her şehrinin, her karışının geçmiş kültürel mirasın zengin birikimiyle dolu olduğu bir ülkeden bahsediyoruz.

Tarihî bir kıyaslama yaparsak, bir tarafta en doğuda **Mâverâünnehir** medeniyeti, en batıda **Endülüs** medeniyeti ve bu bereketli yayın tam ortasında, Anadolu coğrafyasında kurulmuş **Büyük Selçuklu** ve **Osmanlı** medeniyetleri ile çok değerli ve köklü bir medeniyetler mirasımız var. Bunların hepsinden öğreneceğimiz, hepsinin birikiminden istifade edeceğimiz ve ileriye doğru kendimizi yetiştirmek için güç alacağımız önemli dersler, değerli kültürel miraslar vardır.

Burada Özbekistan topraklarındaki bu muhteşem medeniyeti selamlıyoruz. Bu muhteşem medeniyeti dönemin Batı ülkeleriyle kıyasladığınızda arada çok büyük bir fark vardır. Bir tarafta Uluğ Bey’in, Ali Kuşçu’nun temsil ettiği **“matematik geleneği”**; Farabî’nin, İbn Sina’nın, İbnü’l Heysem’in temsil ettiği **“ilmî gelenek”**; diğer tarafta Yûsuf Hemedânî’nin, Abdülhâlik Gücdüvânî’nin, Bahâddin Nakşibend’in ve diğer din büyüklerinin ortaya koymuş olduğu **“marifet geleneği”**; diğer yanda ise İmam Mâtürîdî’nin, İmam Buhârî’nin, İmam Tirmizî’nin ortaya koymuş olduğu **“dînî ilimler geleneğiyle”** bir bü-

tün olarak birleşmiş olan **muhteşem bir medeniyet-ten** bahsediyoruz.

İşte burada, İçhan Kale'deki o muhteşem eserleri ortaya çıkaran şey, maddeyle mananın bütünleştiği bu muhteşem ruh hâlidir.

Semerkind'in, Buhara'nın, bugün bile insanlığın gıptayla, hayranlıkla izlediği o muhteşem eserleri sadece maddi olarak mimari bilgiye sahip olan insanlar ortaya koymadı. O muhteşem eserleri maddeyle manayı bütünleştiren, ilmi, hikmeti ve irfanı bir araya getirmiş olan dingin bir ruh hâline sahip ve dünyayı kendisi için gelip geçici bir yer, kendisinin de dünyayı daha ileriye götürmek için vazifeli bir kul olduğunu bilen insanlar ortaya koydu.

Aynı dönemlerde, burada bu büyük medeniyet her alanda inşa olurken, bilimde, sanatta, kültürde, edebiyatta, mimaride, tıpta, astronomide en ileri noktaya giderken, bugün bazılarının hâlâ öykündüğü Batı dünyası, kapkaranlık Orta Çağ'ını yaşıyordu. Bu medeniyet kulvarında her türlü bilim en ileri şekilde uygulanırken, Batı karanlık Orta Çağ'ı, maalesef iç çekişmeler ve çatışmalarla doluydu.

Onun için bu büyük kültürel mirası sadece bir şeref sayfası, sadece geçmişte tarihî bir hikâye olarak değil ya da bugün gördüğümüz turistik birtakım eserler olarak değil, yarına bize güç katacak önemli bir kültürel birikim olarak özümsemek zorundayız.

Bundan dolayı bir kere daha söylüyorum, Özbekistan'ın gençleri olarak, hele hele Harezm'in gençleri olarak çok şanslı olduğunuzu, çok büyük bir birikime, çok güçlü bir kültürel mirasa sahip olduğunuzu, bizim de ata yurdumuz olmak dolayısıyla bundan büyük bir övünç duyduğumuzu iftiharla söylüyorum.

En büyük gücümüz bu geçmişimizdir, kültürel mirasımızdır, bu mirasımıza sahip çıkacağız, bunu kendi millî kimliğimiz hâline getireceğiz. Ve Türk dünyası olarak ortak kültürel kimliğimizin birbirinin tamamlayıcısı, birbirinin devamı olduğunu bilerek buna göre hareket edeceğiz.

Örnek olsun diye söylüyorum, her ne kadar sınırları birbirinden ayrılmış olsa da Türkistan coğrafyasındaki büyük tarihî birikimimizin, mirasımızın aslında birbirinin devamı, tamamlayıcısı, yardımcısı olduğunu biliyoruz.

Kazakistan'daki Ahmet Yesevî ile Hive'deki Yusuf Hemedânî'yi birbirinden ayıracak hiçbir sınır yoktur.

Kırgızistan'daki kültürel mirasımızla Özbekistan'daki, Tacikistan'daki kültürel mirasımızı birbirinden ayıracak hiçbir mesafe yoktur.

Aynı şekilde Orta Asya'daki Türk-İslam bölgesindeki mirasımızı Anadolu'daki mirasımızdan ayıracak hiçbir mesafe söz konusu değildir.

Bunu ortadan kaldıracak ve bu çerçevede bu geniş coğrafyanın, 300 milyonluk coğrafyanın **ortak kimli-**

ğini, ortak mirasını inşallah çok daha güçlü bir şekilde ileriye taşıyacağız.

Bu çerçevede son dönemlerde yapılan çalışmaları da takdirle izlediğinizi biliyorum.

“**En başında Türk dünyasının ortak bir alfabe-ye kavuşması ve ümit ederiz ki hemen arkasından Türk dünyasının ortak bir tarihe kavuşması en önemli beklentilerimizden birisidir. Böylece 300 milyon hep beraber aynı kimliğin bir parçası, aynı ortak mirasın bir temsilcisi olacağız.**”

Sevgili gençler,
İkinci olarak üzerinde duracağımız şey, **“bilim ve teknolojidir”**.

Bugün dünyanın fevkalade büyük bilimsel gelişmeler yaşadığı ve bilimdeki yenilenme hızının artarak devam ettiği bir dönemdeyiz. Çok hızlı gelişmeler oluyor, birisini daha özümsemeden bir başka gelişme ortaya çıkıyor.

Bu çerçevede nasıl geçmişte büyük medeniyetlerimizin temelinde bilim ve teknoloji vardı ve bilim ve teknolojiye yükseldikçe nasıl ki toplumsal olarak da yükseldiyseniz, bugün de **bilim ve teknolojiyi önümüze önemli bir rehber olarak almak zorundayız.**

Bu çerçevede, Türk dünyasındaki gelişmelerin ümit verici ancak yeterli olmadığı kanaatindeyim. Bilim, küresel yarışta, özellikle yüksek teknolojilerle birlikte

çok önemli fırsatlar ortaya koyuyor. Yüksek teknolojilerin ortaya koymuş olduğu yeni alanlar aslında teknoloji yarışında önde olanlarla geriden gelenler arasındaki mesafeyi de kısaltıyor. Bu çerçevede özellikle yüksek teknoloji alanında yapılacak olan atılımların, ülkelerimizin daha ileriye gitmesi için çok büyük bir fırsat olduğunu ifade etmek isterim.

Her birinizin özellikle bilim ve teknoloji alanındaki gelişmeleri hem yakından takip etmeniz hem de bu gelişmelere öncülük yapmanız sizlerden milletinizin beklediği önemli bir sorumluluktur.

Sevgili gençler,

Türkiye’de son yıllarda yaşadığımız teknoloji alanındaki gelişmeleri bu sahadaki önemli örneklerden birisi olarak ortaya koyabiliriz. Türkiye’nin yüksek teknolojilerdeki atılımı, özellikle millî savunma sanayisindeki atılımı, dünyadaki savunma doktrinlerini değiştirebilecek önemli gelişmelere imza atmış olması hasebiyle, aslında bilim ve teknolojiye verdiğimiz önemin bir sonucu, bir yansımasıdır.

İstendiği zaman, o uğurda hareket edildiği zaman sonuç alınabileceğini, Türkiye özellikle son yıllarda millî savunma sanayisinde uluslararası alandaki başarılarıyla ortaya koymuş, ispatlamıştır. Türkiye’nin bilim ve teknolojiadaki bu önemli gelişmesi, bu önemli başarısı aslında 300 milyonluk Türk dünyası için de en azından bu alanda çok önemli bir örnek, çok önemli bir başarıdır.

Bu çerçevede, özellikle yüksek teknolojiler başta olmak üzere teknolojinin her alanında Türk dünyası olarak, iş birliğini geliştirmek zorundayız. Bu çerçevede üniversitelerimize, araştırma merkezlerimize çok büyük sorumluluklar düştüğünün de altını çizmek isterim.

Ayrıca, gelecekle ilgili meselelerde üçüncü alan olarak da **“ekonomik ve ticari”** bağların geliştirilmesini zikretmek gerekir. Yer altı-yer üstü kaynakları itibarıyla fevkalade önemli bir zenginliğe sahibiz. Ayrıca, dünyanın ticaret yolları üzerinde bulunan Türk devletleriyiz.

Dünyadaki yeni dengeler, uluslararası ticarette de hiç şüphesiz yeni birtakım değişikliklerini ortaya çıkaracaktır. Burada hep birlikte görüyoruz, sözgeli mi Amerika Birleşik Devletleri’ndeki dünya ticaretini kökten değiştirmeye dönük son hamlelerin, birtakım başka niyetleri taşıdığı ortadadır.

Ama şu çok açık görünüyor ki bundan sonraki süreçte dünya ticaretinde hem yapısı itibarıyla hem de yeni ulaşım yolları itibarıyla yeni bir döneme girilecektir ve bu çerçevede de Türk dünyası, bu geniş coğrafyada bir büyük aks olacak ve bu aksın içerisinde önemli ticari faaliyetlerin gerçekleşmesi de mümkün olacaktır.

Bunun için diyoruz ki aynen bilim ve teknoloji alanında iş birliğimizi artırmamız şart olduğu gibi, özellikle ekonomik ve ticari iş birliklerimizin de artırılması, sa-

dece kendi aramızda ticareti artırmak değil, aynı zamanda ticaretin artırılması ve ekonomik iş birliklerinin geliştirilmesi de Türk dünyasının geleceği bakımından önemlidir.

Son olarak, geleceği güçlü bir şekilde inşa edebilmek adına dördüncü adım olarak önümüzdeki dönemin en önemli hususiyetlerinden birisi, **“birlik ve kardeşlik”** konusu olacaktır. Evet, aynı milletin fertleriyiz, şivelerimiz değişik olabilir ama bu bir engel değildir. Mesela Özbekistan’a geldiğimiz akşam arkadaşlarla konuşuyorduk, herhâlde burada birkaç gün kalsak rahatlıkla sizin konuştuğunuz Özbek Türkçesini anlayacağız, siz de zaten bizim söylediklerimizi anlıyorsunuz. Başka yerlere gittiğimizde, Kırgızistan’da veya Türkmenistan’da, birkaç gün orada kalsak ne konuştuğumuzu rahatlıkla anlayacağız çünkü aynı dili konuşuyoruz.

Onun için, merhum **Gaspıralı İsmail Bey’in** dediği gibi, **“dilde, işte, fikirde birliği”** ortaya koymak zorundayız. Dilde birliği, fikirde birliği, yani ortak kültür ve mirasa sahip olmayı, ortak hedefe sahip olmayı ve dilimizi de ortaklaştırmayı başarısak işlerimizde de ortaklaşmayı mutlaka başaracağız.

Bunun için diyoruz ki, birlik ve kardeşlik bizim önümüzdeki dönemde en önemli dördüncü temel ilgi ve görev alanımızdır. Bunu gerçekleştirmek için hep beraber gayret edeceğiz.

Son olarak şunu söylemek istiyorum: Bu söylediğimiz aslında sadece size iyi günlerin haberini vermek bakımından değil, gerçekten öyle inandığım için söylüyorum; **tarihî olarak önümüze büyük bir fırsat gelmiştir, dünyada yeniden hakkaniyeti, adaleti, barışı, insafı, vicdanı, insanlığı tesis edebilecek bir imkân ortaya çıkmıştır.**

Bakmayın dünyanın bu kadar büyük türbülanslar içerisinde olduğuna, bakmayın bu kadar büyük çelişkilerin, bu kadar büyük gerilimlerin ve çatışmaların olduğuna, çünkü hiçbir kötü gün sonsuza kadar devam etmez, mutlaka bunlardan ders ve ibretler alınacak, topyekûn bütün insanlık yeni bir arayış içinde olacak, yeni bir iyileşme dönemini arzulayacak ve bunun için çalışacaktır.

İşte burada alternatif olarak elinde büyük bir medeniyet mirası olan, büyük bir kültürel birikimi olan ve bu birikim üzerinden sadece dünü anlamak veya anlatmak değil, bugünü ve geleceği anlama ve anlatma fırsatına da sahip olan büyük bir potansiyelimiz mevcuttur.

Geçmiş büyük medeniyetimizin bize bugün için söylediği, bugün için öğrettiği şeyleri eğer kuşanabilir, bunlarla kendimizi donatabilirsek, **geleceğin dünyasında Türk dünyasının büyük bir etkisi olacaktır** ve inşallah **Türk dünyasının gençleri, yani sizler dünyanın yıldızları, dünyanın öncüleri olacaksınız.** Onun

için bu karşılıklı temaslarımızın çok önemli olduğunu düşünüyorum.

Son olarak şunu da ifade etmek isterim: Alman tarihçi Braudel diyor ki, İslam'ın iki büyük yürüyüşü oldu.

Bunlardan birisi, **Hazreti Ömer** zamanında ta **Endülüs'e** kadar giden **Cebelitarık'tan Tarık Bin Ziyad'ın** geçmesiyle birlikte **Avrupa'ya** kadar uzanan **“akıncı hareketleridir”**.

İkincisi ise, doğuya doğru giden **Türklerin** gerçekleştirmiş olduğu **İslam'ın ikinci yükselişi**, yani ikinci mayalanma dönemi, öze dönme dönemi **Türk coğrafyalarında** gerçekleşmiştir.

Bu geniş coğrafyadan yeniden neşet eden, İslam'ı kendi sahih kökleri üzerinden yeniden yükselten bu büyük ilmi geleneklerimiz elbette çok değerlidir. Bir tarafta marifet ekolü, bir tarafta ilmi ekolleriyle bütün Türk-İslam coğrafyasını ve buradan tekrar batıya doğru giden büyük bir gelişmeyi sağladılar.

Şimdi diyorum ki, zaman İslam'ın üçüncü büyük medeniyet yürüyüşünün başlangıcıdır.

Bu çerçevede **Özbekistan Cumhurbaşkanı Sayın Şevket Mirziyoyev'in** başlatmış olduğu yenilenme hareketini, yeni bir İslam Rönesans'ı hareketini çok önemli bir çaba olarak gördüğümü ifade isterim.

İnşallah buradaki gelişmelerle yeniden insanlığın bütününe hitap eden, sadece bize, sadece Türklere, sadece Müslümanlara değil, bütün insanlığa, 8 milyar

insana hitap eden yeni bir insanlık çıkışı bu sefer buradan, Türkistan topraklarından inşaallah dünyaya yayılacak ve **dünyada büyük bir medeniyetin yeniden inşası, büyük İslam medeniyetinin yeni ve üçüncü büyük yürüyüşü gerçekleşecektir.**

Bu inançla, bu şuurla hepimizin bu hareketin içerisinde güçlü bir şekilde yer almamızı ve önce ülkelerimizi, sonra ait olduğumuz bu kültürel miras coğrafyasını ve bütün insanlığı kuşatan bir bilinçle gayretle çalışmamızı Cenab-ı Allah bizlere nasip etsin. Hepinize başarılar diliyorum, Allah yolunuzu açık, ufkunuzu aydınlık eylesin, Cenab-ı Allah istikbalinizi en sağlam şekilde gerçekleştirmeyi sizlere nasip etsin. Sizleri sevgi ve saygıyla selamlıyorum, Allah'a emanet ediyorum.

SPECIAL
EDITION
TALKS

YOSHLAR ISHLARI
AGENTLIGI

20 ICYPF
INTERNATIONAL CENTER FOR YOUTH POLICY FORUM

YOUTH AS THE RISING ACTOR OF TURKIC
OUR COMMON LEGACY, COMMON FUT

YOSHLAR ISHLARI
AGENTLIGI

20 ICYPF
INTERNATIONAL CENTER FOR YOUTH POLICY FORUM

YOSHLAR ISHLARI
AGENTLIGI

SPECIAL
EDITION
TALKS

TÜRK DÜNYASININ GELECEĞİ VE YÜKSELEN YILDIZI: GENÇLİK

Prof. Dr.
NUMAN KURTULMUŞ
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANI

29 NİSAN 2025
KIRGIZİSTAN

Değerli Bakanım, değerli milletvekili arkadaşlarım, Türkiye Maarif Vakfının değerli Başkanı ve yöneticileri, **İslam İşbirliği Gençlik Forumunun** değerli Başkanı ve yöneticileri ve sevgili genç kardeşlerim; Hepinize en içten, en kalbi selamlarımı ifade ediyorum; Allah'ın selamı, rahmeti, bereketi, mağfireti hepimizin üzerine olsun.

Bugün burada, bu güzel kampüste sizlerle birlikte olmaktan, ülkelerimizin, Türk dünyasının ve dünyanın bazı meselelerini tartışma fırsatı bulmaktan dolayı büyük bir memnuniyet duyduğumu ifade etmek isterim.

Esasında resmî bir program dolayısıyla **dostumuz, kardeşimiz, ata yurdumuz Kırgızistan'dayız.** Havvaalanında ilk adım attığımız andan itibaren bana ve heyetimize gösterilen olağanüstü misafirperverlik dolayısıyla bütün Kırgız kardeşlerimize çok teşekkür ediyorum, sağ olsunlar, var olsunlar.

Ürkün Anıtı'nı ziyaretle birlikte başladığımız programlarımızda eskiden yaşanan o ağır, son derece zor günleri bir kere daha hatırlama imkânı bulduk. Ve özellikle son 30 yıl içerisinde bağımsızlığını kazandıktan sonra Kırgızistan'ın da önemli bir hamle yaptığına, önemli bir başarı gerçekleştirmiş olduğuna bir kere daha gözlerimizle şahit olduk.

Öncelikle şunu ifade etmek isterim ki, bildiğiniz gibi Türkiye Cumhuriyeti Devleti Kırgızistan'ın bağımsızlığını ilk tanıyan ülkedir. O günden bu yana dost ve kardeş Kırgız halkıyla en yakın ilişkiyi geliştiriyoruz ve özellikle bu tür eğitim kurumlarımız vasıtasıyla da Kırgızistan ile Türkiye arasındaki dostluk köprülerinin çok daha sağlam bir şekilde, kuvvetli bir şekilde kurulmasına gayret ediyoruz.

Değerli arkadaşlarım,
Konuşmanın başlığı "Türk Dünyasının Yükselen Yıldızı Gençlik"tir ve çok önemli anlamları vardır.

Özellikle sözlerime şöyle başlamak isterim: Dünyanın fevkalade önemli bir değişim noktasındayız, son derece ciddi bir dönüşümün başlangıcındayız. Yeni bir dünya kuruluyor, bu dünyadaki siyasi dengeler, ekonomik dengeler, yeryüzündeki küresel güç dengeleri yeniden şekilleniyor. Böyle bir ortamda Allah'ın lütfu, tarihin, zamanın, stratejinin, coğrafyanın bize bahşettiği büyük bir lütufla karşı karşıyayız.

Türk dünyası olarak Orta Asya'dan başlayarak Kafkaslar'a, oradan Anadolu'ya ve Balkanlar'dan Avrupa'ya

kadar uzanan bir coğrafyada yaklaşık 300 milyonluk büyük bir milletin hep bir arada olduğunu, farklı kollarıyla birlikte bir arada olduğunu müşahade ediyoruz. Asya'nın içlerinden Afrika'nın içlerine geniş bir bölgede, dünyanın en önemli bölgesinde yer alan 300 milyonluk bir Türk dünyası var.

Türk dünyası Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği'nin dağılma sürecine girmesiyle birlikte hızlı bir şekilde bağımsızlığını kazandı ve üstünden 30 yıla yakın bir süre geçti. Bu 30 yıl içerisinde gördüğümüz şudur: Türk devletleri fevkalade ciddi şekilde millî kimliklerini kendi millî değerleri üzerinden yeniden inşa ettiler ve bağımsız ülkeler olarak uluslararası camiada yerlerini aldılar. Kırgızistan da güçlü bir şekilde uluslararası camiada yerini alan Türk devletlerinden birisidir.

Şimdi önümüzdeki dönemde bu coğrafyada yer alan 300 milyonluk Türk dünyası yeni dünyanın gelişen dengeleri içerisinde bizatihi yükselen bir yıldızdır, yükselen bir değerdir, önemli stratejik bir bölgedir. Bunu ben Türk olduğum için söylemiyorum, Kırgızistan'da konuştuğum için söylemiyorum, dünyanın bir gerçeği olduğu için söylüyorum. Gelişmekte olan yeni dünya dengeleri içerisinde bu 300 milyonluk Türk dünyasının önemli bir merkez, önemli bir denge unsuru ve dünya barışını sağlayacak fevkalade değerli yeni bir coğrafya olarak ayağa kalktığını görüyoruz.

Hiç şüphesiz bu coğrafyanın ayağa kalkmasında, Türk dünyasının ortak idealler etrafında buluşmasında ve

ileriye doğru gitmesinde en büyük güç, en büyük kazanımımız ise siz sevgili gençlerdir. Gelecek sizin omuzlarınız üzerinde, sizin ufkunuzla şekillenecek ve çok daha güçlü bir geleceği inşallah hep beraber idrak edeceğiz.

Gelecek derken de çok uzak bir gelecekte bahsetmiyorum, yakın bir gelecekte bahsediyorum. İnşallah yakın bir gelecekte ülkelerimizin, Türk dünyasının çok daha güçlü bir noktada olduğunu göreceğiz. Ancak, bunun olabilmesi için bugünden çok ciddi şekilde hazırlıklarımızı gerçekleştirmemiz lazım. Günümüz dünyasının olağanüstü rekabet ortamında bu rekabete dayanabilmek, bu rekabette öne geçebilmek için tek tek gençlerimizin ve aslında halklarımızın güçlü olması lazım.

Müsaade ederseniz bu konuşmada hangi konulara yoğunlaşmamız gerektiğini ana başlıklarla sizlerle paylaşmak isterim.

Birincisi, öncelikle **Gaspıralı İsmail Bey'in** söylediği gibi, **“dilde, fikirde ve işte birliği sağlamak”** en önemli ödevimizdir.

Önce dilde birliği sağlamak mecburiyetindeyiz. Bunun için gerçekleşen çalışmaları takdirle takip ediyoruz. **Ortak bir alfabenin** kabul edilmesi, ayrıca **ortak tarih ve kültür çalışmalarının** gerçekleştirilmiş olması dilde birliği sağlamanın en önemli araçlarından birisidir.

Sevgili gençler,

Türkçede dil, sadece konuştuğumuz lisandan ibaret bir araç değildir. Harflerden, cümlelerden ibaret bir araç değildir. Dil derken, **“dil ehli”** derken aslında **gönül ehlini** kastediyoruz. Dil gönülden anlaşmanın, gönülden kucaklaşmanın da en önemli aracıdır. Onun için öncelikle dilde birliği sağlamak, bu amaçla çabalarımızı yoğunlaştırmak zorundayız.

Dilde birliği sağlamadan fikirde birliğin gerçekleşmesi mümkün değildir. Dilleri bir olmayan, yani gönülleri birbirine yakınlaşmayan toplulukların aynı ortak hedefe yürümesi, aynı fikrin etrafında bütünleşmesi mümkün olamaz. Dolayısıyla fikirde birliği sağlamanın olmazsa olmaz şartı, dilde birliği sağlamaktır.

Fikirde birliği sağlamak da yetmez. Hepimiz ortak fikirlere, ortak anlayışlara sahip olabiliriz ama ortak eyleme sahip değilseniz sonuç almamız da mümkün değildir.

Onun için rahmetli Gaspıralı'nın bir asır öncesinden söylediğini tekrarlamak istiyorum; dilde, fikirde ve işte birliği sağlamak, yani eylemde birliği sağlamak. Yani ortak hedeflere doğru yönelmek için gayret etmek, özel olarak mücadele etmek zorundayız. Birinci ödevimizin bu olduğu kanaatindeyim.

“ Eğer Türk dünyasının gençleri dilde, fikirde ve işte birliği sağlayabilir ve bu çerçevede müşterek hedefler, müşterek projeler etrafında yoğunlaşırsa alacağımız yol kısalacak, gerçekleş-

**tireceğimiz hedefleri çok daha yakın bir vakitte
gerçekleştirmiş olacağız. ”**

İkinci ödevimiz ise dünyayı tanımak, dünyadaki gelişmeleri en iyi şekilde takip edebilmektir.

Bugün her alanda çok güçlü değişimler yaşanıyor. Ekonomiden siyasete, yüksek teknolojilere kadar her alanda büyük değişimlerin yaşandığı, bu değişimlerin her birinin de sadece dünyanın bir bölgesiyle sınırlı kalmadığı, dünyanın hemen her yerini etki altına aldığı bir dönemden geçiyoruz. Onun için dünyadaki bütün gelişmeleri en iyi şekilde bilecek, anlayacak ve bu gelişmelerin önüne geçecek atılımları gerçekleştirmek için çaba sarf edeceğiz.

Yapay zekâdan bilgi teknolojilerinin en üst seviyesine kadar, uzay teknolojilerinden üretim modellerine kadar, tarım teknolojilerinden yeni enerji teknolojilerine kadar her alanda en üstün ilerlemeleri takip edeceğiz. Onları sadece takip etmeyeceğiz, onların önüne geçerek bu çerçevede atılacak adımların öncüsü olacağız. Bunun mümkün ve muhtemel olduğunun en güzel sağlaması, en güzel göstergesi Türkiye’de bizim son yıllarda savunma sanayisinde sağladığımız olağanüstü başarıdır.

Daha bundan birkaç sene evvel yurt dışından alabilmek için kuyrukta beklediğimiz savunma sanayisi ürünlerini bugün dünyada en iyi üreten ülkelerden birisi olmak bizim için hem övünç vesilesidir hem de bu

alandaki teknolojiyi takip ettiğimizin en önemli göstergesidir, nasıl sonuç alınacağının en güzel göstergesidir.

Bu gelişmelerin hiçbirisini ıskalamadan, Batılılara veya bu ürünleri üreten başkalarına öykünmeden, bunları bizim de gerçekleştirebileceğimizi bilerek, gözlerimizi kamaştırmadan **teknolojide, bilimsel gelişmelerde öncü olacağız**, ikinci temel ödevimiz budur.

Üçüncü temel ödevimiz, kendi köklerimizi tanımadır.

Dünyadaki milletler içerisinde yolunu kaybeden milletlerin en büyük hastalığı kendi köklerinden, kendi millî şuurlarından, millî kültürlerinden uzaklaşmasıdır.

Kendi kültürel gündemini belirleyemeyen milletlerin, başka milletlerin kültürel labirentlerinde kaybolacağı aşîkârdır. Onun için diyoruz ki, biz kendi köklerimizi asla unutmayacağız.

Dün Manas Üniversitesinde de ifade ettim. Sahnenin arkasında **büyük İslam medeniyetinin**, çoğu Türklere ait olan o büyük medeniyetin izlerinin resimleri sembolize edilmişti.

Ta Tac Mahal'den Mostar Köprüsü'ne, medreselerden, kervansaraylardan, Anadolu'daki Celâleddin-i Rûmî'nin türbesine, Sultan Ahmet Camisi'ne, dünyanın dört bir tarafındaki Müslümanların, Türklerin kültürel eserlerine baktığımızda çok büyük bir mirasa sahip olduğumuzu görürüz. Bu mirasın hiçbirini unutmadan hepsine sahip çıkarak yolumuza devam edeceğiz.

Eğer kendi kültürel mirasımızın gücünün farkında olmazsak, başkalarının kültürel zenginliği bizim için göz kamaştıran bir unsur hâline gelir. Onun için diyoruz ki, hele hele bu coğrafyada, Yusuf Has Hacıb'ın hikmetini, Manas'ın cesaret ve özgürlüğünü, bu anlamda Uluğ Bey'in ilmini ve her alanda buralarda kök salmış olan İmam Serahsi gibi ilim yıldızlarının değerini çok iyi bilmek ve bu köklerimizden asla uzaklaşmamamız gerekir.

Eğer bunu gerçekleştirebilirsek, 21. yüzyılın dünyasına kendi kültürel zenginliğimizi büyük bir kültürel güç olarak aktaracağız ve yeryüzünde parlayan güçlü yıldızlardan birisi olmayı inşallah başaracağız. Bu üçüncü önemli tavsiyemizi özellikle önümüzdeki dönemde gençlerimiz için çok değerli bir ödev olarak görmemiz gerektiğini ifade etmek istiyorum.

Dördüncüsü ise özgüvendir. Bizim gençlerimizin büyük bir özgüven içerisinde olması şarttır.

Özgüveni olmayan hangi ekonomik imkâna sahip olursa olsun, hangi bilgiye sahip olursa olsun kendisine itimat ederek, kendisine ve milletine itimat ederek ileri hamleleri gerçekleştiremez, güçlü reformlara öncülük edemez.

Şunu çok açık söyleyeyim: **Özgüveni olmayan bir insandan ne kendisine ne milletine ne de insanlığa hayır gelmez.** Özgüven sahibi olmak “ben yaparım, ben en iyisini yaparım” duygusuna sahip olmaktır. Tabii ki bu duyguya sahip olmak için demin söy-

lediğim altyapıya, fikrî kültürel altyapıya sahip olmak mecburiyetindeyiz.

Bu çerçevede bu özgüveni kazanmanın da bizim eğitim ve kültür programlarımızın ana maddelerinden birisi olması gerektiği kanaatindeyim. İnşallah sizler yüksek bir özgüvenle, kendi kültürel kimliğinizle, Türk dünyasının medeniyet ve kültür değerleriyle birlikte yetişecek ve insanlığa çok önemli faydalar sağlayacaksınız.

Beşinci olarak söyleyeceğim husus, bizim sadece kendimizden, sadece kendi milletimizden ve çevremizden sorumlu olmadığımız, bizim kültür dünyamızda, bizim medeniyet tecrübemizde, bütün insanlığa karşı sorumlu olduğumuz bilinci yatar. Yani **“Nizam-ı Âlem Davasına** sahip olma ideali.

Biz sadece Kırgızistan'ın yükselmesi, yücelmesi, sadece Türkiye'nin yükselmesi ve yücelmesinden sorumlu değiliz. Aynı zamanda bütün yeryüzünde insanlığın, adaletin, vicdanın, hakkaniyetin ayağa kalkması, bütün insanların yeryüzünün nimetlerinden eşit faydalanabilecekleri bir sistemin, nizamın kurulması için yani haksızlığın, zulmün, adaletsizliğin ortadan kaldırılması için gayretle mücadele etmek zorundayız. Öyle olduğu için mesela **1,5 yıldır devam eden Gazze'deki insanlık suçlarına karşı tüm gücümüzle karşı çıkmaya gayret ediyoruz.**

“ Gazze'de öldürülen her bir çocuğun sorumluluğu bizlerin üstündedir. Gazze'de hayattan ko-

parılan her bir annenin her bir yaşlı babanın sorumluluğu bizlerin omuzları üzerindedir. ”

Biz sadece kendi rahatımızdan, sadece kendimizin geleceğinden değil, yeryüzünün ta en uzak noktasındaki hiç görmediğimiz insanların da hakkının, hukukunun savunulmasından sorumluyuz.

Bu beş temel ana maddeyi önümüzdeki dönem önümüze koyduğumuz zaman Allah'ın izniyle Türk dünyasını tutacak, Türk dünyasının gençlerinin önüne geçecek hiçbir gücün olabileceğine inanmıyorum.

Bizim Türk devlet anlayışımızda ve kültürümüzde “insanı yaşat ki devlet yaşasın” fikri vardır. Yani insanın güçlü, mutlu, müreffeh, huzur içerisinde olduğu bir sistem olmazsa, devlet ne kadar güçlü olursa olsun bunun bir kıymeti yoktur.

Dolayısıyla biz siyasetimizi şöyle görmek zorundayız: Siyaset –hem millî hem de uluslararası anlamda– bir vücudun beyni gibidir. Kültür ve medeniyet kalbi, ekonomi ise ayaklarıdır. Beyin çalışmazsa, diğer organlar işlevsiz kalır. Kalp durursa, ayakların güçlü olması bir anlam ifade etmez. Ama sadece beyin ve kalp çalışsa da ayaklar yürümezse yine mesafe alınamaz. Bu yüzden siyaseti, kültürü ve ekonomiyi; yani beyni, kalbi ve ayakları güçlü, sağlıklı ve senkronize tutmak mecburiyetindeyiz.

Yani siyasetimiz güçlü olacak, ekonomimiz sağlam temeller üzerine kurulacak ve kültür ile medeniyetimizi

diri tutacağız. Kalbin vücuda kan pompalaması gibi, kültürümüz ve medeniyetimiz de bilim, hikmet ve irfanla yoğrularak toplumun her alanına hayat verecek. Ancak o zaman vücudun her bir noktasına bize ait olan duygu, anlam ve hedef ulaşabilir. Biz de işte bu güçle, bu anlayışla çalışmak zorundayız.

Önümüzdeki dönemin Türk dünyasının önüne tahminimizin çok üstünde büyük fırsatlar çıkaracağını şimdiden görüyoruz. Bugünden yarına birçoğunun gerçekleşmesi, belki hemen birkaç gün içerisinde olmayabilir ama bu beş temel unsuru özümseyerek buna her birimiz, siyasetçimiz, bilim insanımız, kültür ve sanat insanımız, genç kardeşlerimiz, hepimiz, bunları kendimize bir ödev olarak alırsak ve aramızdaki irtibatı da en ileri seviyeye çıkarırsak, Allah'ın izniyle gelecek yüzyıl Türk devletlerinin yüzyılı olacaktır, Türk dünyasının yüzyılı olacaktır.

Bu çerçevede her birinize üstün başarılar diliyorum. İnşallah aramızdaki irtibatın sürekli artırılması gerektiğine bir kere daha inanıyorum. Bunun için de burada bulunan **Maarif Okullarımızın** önemli bir imkân olduğunu biliyorum, dün ziyaret ettiğimiz ve Orta Asya'nın önemli yıldızlarından birisi olan **Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesinin** önemli bir fırsat olduğunu biliyorum. Ayrıca buradaki Sapat Okullarının önemli bir kısmının Maarif Vakfımıza devredilmesi de **Türkiye'yle Kırgızistan** arasındaki ilişkileri artıracak önemli bir adımdır. Bu adımın atılması dolayısıyla Saygıdeğer

Devlet Başkanı Sayın Saparov'a çok teşekkür ediyoruz, şükranlarımızı ifade ediyoruz.

Yaşasın Türkiye-Kırgızistan dostluğu diyorum. Yaşasın Türk dünyasının parlak geleceği diyorum. Siz sevgili gençlerimize Allah'tan başarılı, uzun ömürler diliyorum. Yolunuz açık olsun, ufkunuz aydınlık olsun, geleceğiniz aydınlık olsun diyor, hepinize selam ve sevgilerimi sunuyorum.

THE FUTURE OF THE TURKIC WORLD AND ITS RISING STAR: YOUTH

29 APRIL 2025 | KYRGYZ REPUBLIC

МОНАСТЫРЛАР
МОНАСТЫРЛАР
МОНАСТЫРЛАР

ТУРК ДУНИАСЫ
ТУРК ДУНИАСЫ
ТУРК ДУНИАСЫ

